

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de studio lectionis. cap. 24.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

culcetur ab hominibus. Leue tñ & minimum qddā est, mortalium pati iniuriam, nisi etiā dei iudicio dānarentur. Sed in psalmis de iniquo sacerdote dicitur: Cum iudicatur, exeat cōdemnatus, & oratio eius fiat in peccatum. Fiant dies eius pauci, & episcopatum eius accipiat alter, & alia multa, quæ licet ad ludam domini sui proditorem referantur, nihilominus ad sui quoq; similes redundant. Sui autem similes sunt, qui ad apostolatū electi, potentioribus ita blandiuntur, vt eos scelera dissimulent, & sic dñm osculo pdant. Eundem etiam vendunt, dum nihil ita cupide vt lucra sectantur, sed cum hi tam immani ingentiq; supplicio destinati sint, illi q vt debent, officio suo fungunt, dici non pōt, q̄ grandi mercede remunerabuntur. De his nempe Apostolus ad Timotheum scribens, ait: Qui bñ præsunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime q laborant in vbo & doctrina. Duplici honore dignus est, cui & reuerentia exhiberi debet, & victus necessarius suppeditari, cum scriptum sit, Non alligabis os bouis triturantis. & Dignus est operarius mercede sua. Tunc tñ melius duplici honore digni erunt, cum animæ simul & corporis beatitudine perfruentur & aliquot felicitatis gradus cæteris eminentiores apparebunt. Satis hæc de sacerdote, nunc de sanctarum lectionum studio, fidei animæ admodum necessario tractabimus. Nihil enim recte discitur, quod de ipso veritatis fonte non hauritur.

¶ De studio lectionis. Cap. XXIII.

Igit ad scripturæ diuinæ studiū oēs q̄ p̄fectiōis iter ingredi cupiunt, cōuocamus cum Iohanne in Apocalypsi: Qui sitit, veniat: & qui vult, accipiat aquam vīræ gratis. Beati sunt qui sitiunt & esuriunt iustitiā, sed nisi scripturæ lectioni operam impendant, iustitiæ præceptis nequaquam saturari poterunt. Sicut autem sitientibus dulcis est potus, ita discere cupientibus diuina sapit lectio. Illi duntaxat ad cælestem cibum nauſeant, & manna fastidiunt, qui Aegyptiorum iuru-

1. Timo. 6

Scribit mo
re antiq̄rū

Iohan. 17.

lentis repleti. i. inani gentiliū poctarum eloquio de
liniti, magis fabularum fictione quam veritatis doctri
na delectantur. Hi sunt qui (vt Apostolus inquit) elege
runt sibi magistros prurientes auribus, & ad fabulas
conuersi, auditum a veritate auertunt. Nos contempta
istorum stultitia, in quibus nulla solida sapientia est,
illis tantummodo lectionibus incumbamus, quæ no
bis iter, quo ad immortalitatem peruenitur, ostendūt.
Alioquin aquam istam vitæ, ad quā nos Iohannes apo
stolus inuitat, haurire non poterimus. Veteris igit no
uique instrumenti literas assidue perscrutemur. In his
plenissime discitur, quid facere, quid vitare, quid cre
dere, quid amare, qd sperare nos oporteat, vt caelo di
gni simus cum terram reliquerimus. In his deum patrē
a quo omnia: in his filium, per quem omnia: in his spi
ritum sanctum, in quo omnia facta sunt, inuentes: &
hæc tria vnum deum, vnam hypostasim esse meli⁹ cre
dendo intelliges, quam intelligendo credes. Magnum
quippe mysterium est sancta trinitas, humanæ sapien
tiæ altitudinem excedit, fide percipitur, sine qua ad bea
torum æternitatem nemo transfertur. Audiamus autē
in euangelio dominum Iesum patri suo loquentem ac
dicentem: Hæc est vita æterna, vt cognoscant te solum
deum verum, & quem misisti Iesum Christum. Vt igit
fide ac virtutibus proficere possimus, abeamus cū
Iesu per scripturarum sata, vellicantes veteris nouæq̄
legis spicas: & vt triticum sub paleis latens comedere
valeamus, confricemus eas manibus intelligentiæ spi
ritalis, promentes in lucem, quicquid sub figurarum
ambage condi credimus, nihil erit menti deo dicatē iu
cundius, quam nosse sensum domini, & verba aliud q̄
sonant significantia intelligere. Et quoniam hanc spi
carum confricationem sabbato ab apostolis factam le
gitimus, hoc admonet nos, ea quæ mystica sunt, commo
de perpendi considerarique non posse, nisi cum secula
ribus curis liberi & expediti, sabbatum. i. quietem agā
mus. Terrenarum enim rerum sollicitudo legentē im
plicat, & ipsa in diuersum mentem distrahens cogita

tio, quæ leguntur, quæque audiuntur, non satis intelligere permittit. Intentione animi opus est, ut lecta percipias, & percepta ediscas, teneasque memoriter. Postquam autem mysticos sensus literæ tegumento velatos deprehenderit, & eos vel ad ecclesiæ nouitatē, vel ad animæ utilitatem transfuleris, adhuc altius tibi erit insurgendum, ut etiam cælestia perscruteris, & de visibilibus gradum ad inuisibilia facias. In montem excelsum ascendentibus discipulis apparuit dominus Iesus: non qua solebat specte, sed longe elegantiori. Resplenduit enim factes eius ut sol, vestimenta eius alba facta sunt ut nix. Hunc montem ipse si mente conscenderis, videbis primum cum Christo loquentes Moysen & Eliam, atque intelliges legis ceremonias oraculaque prophetarum in Christo esse completa, ingentemque capies voluptatem, cum talia cognoscere cœperis. Vnde etiam Petrus tam valde huiusmodi visione cœpit delectari, ut ibi figere tabernacula cuperet, cælestium oblitus. Sed neque ipse de his humilioribus oblectamentis egredi poteris, ut in sublime raptus nudam contempleris diuinitatem, nisi & te sicut apostolos lucida spiritus sancti nubes obumbrauerit, dei patris vox roborauerit, & filij eius gratia illuminauerit. Totius autem trinitatis fauore supra humanæ naturæ conditionem erectus, nec Moysen amplius, nec Eliam cōspicies, sed Iesum solum. Cessant enim & figurarum umbræ, & futura prædicentium vox, cum veritatis lux oritur, & quæ ventura erant eueniunt. Non est ergo nostrarum virium, sed opis diuinæ, ut quis legendo mysteria intelligat: quanto minus ut etiam supercælestis contemplationis dulcedine mens in deum eleuata perfundatur. Hoc tamen illis frequentius conceditur, qui libros diuinos ita legunt, ut a sanctorum interpretatione non discedant: a peruersis sensibus, qui cum ecclesia non concordant, penitus abhorrentes. Quære igitur in sancta lectione bonas margaritas, ut scias quid lex præcipiat, quid nuntient prophetæ. Sed inuenta deinde pretiosa margarita, quæ est euangelium Christi, omnibus

Matth. 17

E 3

alijs præferendum scripturis, eam amplectere, eam ex-
 osculare, eam pro viatico habe cum ambulas, pro cibo
 cū recūbis, pro puluillo cū dormis, pro speculo cum vi-
 gilas: nunq̄ euangelicus codex vel de manibus tuis di-
 scedat, vel de memoria exeat. In eo si assiduus fueris,
 cælestium desiderio terrena contemnes: & hoc q̄dem e-
 rit, vendere oīa q̄ in p̄senti vita possidentur, & ip̄am e-
 mēre margaritam, q̄ Ch̄si conversatione fulget, & hu-
 manæ redemptionis p̄tio taxatur. Quicqd̄ autem no-
 uum continet instrumentum, ad euangelium p̄tinere
 censemus. Itaq̄ cum euangelio & Pauli epistolæ & ali-
 orum apostolorū, & Lucæ Actus, & Iohan. Apocal. &
 eruditorū hominum approbati de religione tractatus,
 frequenter in manibus habendi legendiq̄ tibi erunt, vt
 fide stabilis, vt virtutibus præstes, & in Christo do-
 mini meditatione perseverans, in deo tandem conqui-
 escas. Nihil ita innocentiam conseruat, & cordis puri-
 tatem custodit, vt scripturarum, quas diuini homines
 sancto dictante sp̄ritu ediderunt, quotidiana lectio.
 Non est vt imperitiam excuses. Lege multa: & si solido
 cibo nondum vesci potes, lactis poculum ne spernas.
 Deniq̄sume quod potes, fragmenta vero quæ super-
 sunt, in doctiorum cophinos colligenda dimitte. Ho-
 mines & iumenta pascit dominus, doctos & indoctos
 admittit, neminem repellit. In monte apostolos docu-
 it: de monte vero descendens, prædicauit plebi. Habes
 in euangelio & vias planas, per quas incedere cum sim-
 plicibus iuuat. Habes et montes excelsos, quorum alti-
 tudinem si adire nequueris, mirari proderit. Medica-
 menta quibus rebus composita sunt, licet ignoret æ-
 grotus, profunt tamen ei, eleuantque languorem. Ita
 diuina verba si legantur, etiam non intellecta vim ha-
 bent ad animæ sanitatem conferendam. Te nunc appel-
 lo, qui diu multumque in gentilium libris versatus es,
 dum te comptus delectat sermo, & musici poetarum
 cantus delinunt, quantum inde tibi emolumentum con-
 traxeris parumper cogita, & cum nihil ista tibi ad sa-
 lutem profuisse cognoueris, ad Iesum tandem quæ-

so conuersus, dic cum Petro: Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem tuo laxabo rete. Et cum hoc (inquit euangelista) fecissent, concluserunt piscium multitudinem copiosam. Quod si demum in scripturæ sacræ pelago piscari te delectabit, tu quoque implebis pectoris tui nauiculam saluberrimorum præceptorum copia, quibus & ipse viuere, & alios docendo poteris sustentare. Tanta est enim diuinorum virtus verborum, ut fideliter & incorrupte & contente legentibus intellectum illuminet, animum exhilaret, atque illa quæ præcipiuntur, perficendi facultatem suppeditet. Quod si tacta fimbria vestimenti domini, virtus de illo exibat & sanabat omnes, quomodo sermo eius ex intimis effusus præcordiis, dum legitur, dum auditur, animi male affecti morbos non curabit, & a periculis perditionis non cruet? Ergo quoties aliquo seculi huius turbine agitaris, quoties carnis pugnam spiritus patitur, & pedibus laquet dæmonum inuidia tenduntur, ad euangelicas lectiones te conuerte, dormientemque in puppi saluatorem strepentes inter legendum vel orandum oculis excita, statim illo imperante, omnis tentationum æstus concidet, & concupita redibit tranquillitas. Tunc etenim diuina lectio docebit in aduersis patientiam, in prosperis modestiam, in deum pietatem, in proximos charitatem: præstabitque in dubiis consilium, in periculis opem, in tentationum certamine victoriam. Quis hoc tibi Tullius, quis Demosthenes, quis Socrates, quis Aristoteles, aut si ad poetas respicis, quis Homerus vel Vergilius conferre poterit? Quandoquidem nec sibiipsis quicquam prodesse potuerunt, veritatis nobis diuinitus reuelatæ penitus ignari. Porro cum experiri cœperis voluptatem atque fructum, quem tibi lectio suggeret diuina, protinus cum psalmista concines, Eloquia domini terra, purgatū septuplū, & q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua dñe sup mel & fauū ori meo. Dulcia sane in cortice eloquia dñi, sed multo dulciora in medulla. Sacros codi

Luca. 5.

Psal. 117.

Psal. 118.

Es pie indubitanterq; legenti adfuit Christus, applaudunt angeli, congratulantur sancti, & caelestium verborum sono maligni exterrentur spiritus ac fugiunt: denique nihil ita aut virtutes animi conseruat, aut vitia repellit, vt frequens diuinas literas legendi vel audiendi cura. Quo autem rarius his vacabis, eo citi⁹ cades, exurgesque difficilius.

De auditionis cura. Cap. XXV.

Audire quoque quæ in ecclesia leguntur, vel eos qui absque lectione in pulpitis declamant, auscultare plurimum expedit. Plus etiam eruditi hominis ore prolata verba mouere solent, quam si eadem ipse conscripta legeris. Nuda in libris verba iacent, quæ si ab oratore aliquo apte diserteque recitentur. ipse gestus, ipse aspectus, ipsaque pronuntiatum orationi addet ornamentum efficacique ad suadendum atque dissuadendum. Delectet te igitur cum legere quæ sancta sunt, tum quoties ab alio leguntur vel prædicantur, audire. Discipulum docilem te esse volo. Is enim docilis est, qui docentem attente audit. Ad huiusmodi studium te hortatur Ecclesiasticus, dicens: Esto mansuetus ad audiendum verbum dei, vt intelligas & cum sapientia proferes responsum verum. Quasi dicat, disce prius, & postea docebis. Et iterum, Si (inquit) dilexeris audire, sapiens eris. Idem nobis præcipit Iacobus apostolus, cum ait. Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum. Temerarius enim magister est, qui nondum ipse discipuli partes impleuit, & iam alios instruere præsumit. Vt autem tacite contenteque auscultes, & non alio aures, alio mentem diuidas, in mansuetudine (inquit) suscipite insitum verbum, quod potest saluare animas vras. Insuper enim verbum non potest, nisi in molli corde & rotis viribus ad audiendum intento. Verbum inquit, quod potest saluare animas vestras. Frustra quippe verbis illis præbeamus auditum, quorum suauiloquentia aures tantum demulcentur, & nulla cõparatur animo vtilitas. Recte

Ecclesiã. 5.

Iaco. 1.